

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/245353,W-Miechowie-odslonieto-tablice-Apoloniusza-Jozefowicza-i-Stefana-Milkowskiego-zo.html>
01.08.2026, 01:25

[Następny](#)

[Powrót](#)

W Miechowie odsłonięto tablicę Apoloniusza Józefowicza i Stefana Miłkowskiego, żołnierzy AK, członków PSL, ofiar UB

28 lipca 2026 r. w Miechowie pod Krakowem odbyły się uroczystości upamiętniające Apoloniusza Józefowicza i Stefana Miłkowskiego, zamordowanych przez Urząd Bezpieczeństwa w sierpniu 1946 r.

28.07.2026

Po mszy świętej w Bazylice Grobu Bożego odsłonięto, sfinansowaną przez IPN, tablicę upamiętniającą Józefowicza i Miłkowskiego, umieszczoną na budynku przy ul. Miechowity 1. W uroczystościach wzięli udział m.in. zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma, dyrektor krakowskiego oddziału Instytutu dr hab. Filip Musiał i dr Maciej Korkuć, naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa.

- Ci dwaj bohaterowie są wyrazem całego swojego pokolenia, które sprzeciwiło się okupantom, a później sprzeciwiło się komunistycznemu zniewoleniu. Zapłacili za to wielką cenę - cenę życia. Dzisiaj spotykamy się, aby im podziękować, aby wspomnieć ich czyny. Nasze pokolenie musi nie tylko o nich pamiętać. Powinniśmy, tak jak oni, w czasach pokoju czynić wszystko dla dobra naszej ojczyzny, aby nigdy nie nastąpił już rok 1939, aby nigdy nie nastąpił już rok 1946 - powiedział w swoim wystąpieniu zastępca prezesa IPN.

List do uczestników wydarzenia skierował Prezydent RP Karol Nawrocki. Podkreślił, że obowiązkiem naszego pokolenia jest wydobywanie z zapomnienia nazwisk ludzi, którym komunistyczny system próbował odebrać nie tylko życie, ale także dobre imię. „Każde przywrócone nazwisko, każda odsłonięta tablica i każde lokalne świadectwo pamięci wzmacniają fundament polskiej tożsamości. Dlatego z uznaniem przyjmuję inicjatywę IPN, Muzeum Ziemi Miechowskiej oraz samorządu powiatu miechowskiego, dzięki której miejsce tej zbrodni zostaje na trwałe wpisane w mapę narodowej pamięci” - napisał prezydent Nawrocki. List odczytał jego doradca dr Korkuć.

Odczytano także list wicepremiera, ministra obrony narodowej Władysława Kosiniaka-Kamysza, głos zabrali ponadto m.in. poseł do parlamentu Europejskiego Adam Jarubas, starosta miechowski Krzysztof Świerczek, a także Hanna Józefowicz-Bebek, córka Apoloniusza Józefowicza. Na uroczystości obecny był także Feliks Miłkowski, wnuk Stefana Miłkowskiego.

[Nastę](#)
[pny](#)
[Powr](#)
[ót](#)

Na zakończenie odbyła się konferencja w Muzeum Ziemi Miechowskiej, podczas której wystąpili: dr Elżbieta Pietrzyk-Dąbrowska z Oddziału IPN w Krakowie (Komunistyczne represje wobec działaczy Polskiego Stronnictwa Ludowego w Miechowie w latach 1945-1947), dr Marzena Grosicka z Delegatury IPN w Kielcach (Działacze PSL - ofiary morderstw politycznych w latach 1945-1949. Próba bilansu), dr Marcin Chorążki z Fundacji im. Zofii i Jana Włodków w Krakowie (Ziemianie jako ofiary „terroru nieznanych sprawców” w 1946 r.) i dr Korkuć (Sekretarz KP PPR w Miechowie Norbert Michta - kariera w służbie zbrodniczego systemu).

Współorganizatorami wydarzenia byli: Starostwo Powiatowe w Miechowie, Muzeum Ziemi Miechowskiej i Oddział IPN w Krakowie.

Przedstawiciele krakowskiego oddziału IPN złożyli kwiaty na grobach Apoloniusza Józefowicza (cmentarz w Miechowie) i Stefana Miłkowskiego (Cmentarz Rakowicki w Krakowie).

Apoloniusz Józefowicz (1912-1946)

Urodził się 26 marca 1912 roku w Nikolsku Ussuryjskim koło Władywostoku jako syn zesłańca politycznego Apoloniusza i Wiktorii z domu Szczepańskiej. Jego rodzice powrócili na ziemi polskie w 1923 roku, osiedlając się na Miechowszczyźnie. Apoloniusz Józefowicz junior ukończył szkołę powszechną i gimnazjum w Miechowie. Następnie podjął zawodową służbę wojskową w krakowskim 8 Pułku Ułanów. Wziął udział w wojnie 1939 roku, przechodząc szlak bojowy od Krakowa do Biłgoraja. Od końca września do listopada 1939 roku był przetrzymywany w niewoli sowieckiej, a następnie, do września 1940 roku - w niemieckiej (stałag XVII A).

Po zwolnieniu zamieszkał u rodziców w Radomiu. W mieście tym rozpoczął konspiracyjną działalność niepodległościową. Na ziemię miechowską powrócił w maju 1942 roku. Był żołnierzem Batalionów Chłopskich i Armii Krajowej. W konspiracji posługiwał się pseudonimami „Czako” oraz „Strzemię”. Jesienią 1944 roku objął dowództwo kompanii w III batalionie 116 (olkuskiego) Pułku Piechoty AK. Pododdział ten obejmował rejon Wolbromia - działając na pograniczu z obwodem AK Miechów. Na przełomie lat 1944/1945 dowodził batalionem im. Stefana Okrzei wchodzącym w skład Rezerwowego Pułku Piechoty 106 Dywizji Piechoty AK.

Po roku 1945 sprawował funkcję sekretarza Zarządu Powiatowego Polskiego Stronnictwa Ludowego w Miechowie, był również członkiem tamtejszego Zarządu Powiatowego Związku Samopomocy Chłopskiej.

Stefan Miłkowski (1910-1946)

Urodził się 4 lutego 1910 roku w Parzymiechach koło Częstochowy jako syn Leona i Heleny z domu Wolf. Ukończył Wydział Rolniczy Uniwersytetu Jagiellońskiego. W latach 30. XX wieku był prezesem Akademickiego Związku Młodej Wsi na UJ, a także współorganizatorem i prezesem Związku Młodej Wsi Ziemi Krakowskiej i Podhalańskiej.

Podczas okupacji niemieckiej działał w konspiracyjnej Chłopskiej Organizacji Wolności „Racławice”, a następnie Polskiej Organizacji Zbrojnej. Był jednym ze współtwórców struktur POZ na terenie ziemi miechowskiej. W 1942 roku organizacja ta została scalona z Armią Krajową.

W konspiracji Stefan Miłkowski posługiwał się pseudonimem „Drzazga”. Jako kierownik mleczarni w podmiechowskich Sławicach udzielał pomocy ukrywającym się konspiratorom, wystawiał fikcyjne dowody zatrudnienia, a na terenie zakładu powielano pismo „Racławice” (po zmianie tytułu - „Na Straży”).

Po zakończeniu działań wojennych pełnił funkcję wiceprezesa Zarządu Powiatowego Związku Samopomocy Chłopskiej w Miechowie i dyrektora tamtejszej Powiatowej Spółdzielni Rolniczej. W roku 1946 zajmował stanowisko dyrektora Odlewni Żelaza i Fabryki Maszyn Rolniczych w Charsznicy. Był także członkiem Zarządu Powiatowego Polskiego Stronnictwa Ludowego w Miechowie oraz wiceprezesem tamtejszego Zarządu Powiatowego Związku Samopomocy Chłopskiej.

Śmierć z rąk funkcjonariuszy komunistycznego UB

Nocą z 1 na 2 sierpnia 1946 roku, po zakończeniu posiedzenia Rady Nadzorczej Powiatowej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Miechowie, Apoloniusz Józefowicz wraz ze Stefanem Miłkowskim zostali napadnięci przez uzbrojonych w karabiny funkcjonariuszy komunistycznej bezpieki w miejscu, w którym Rynek styka się z ulicą Miechowity. Stefan Miłkowski zginął na miejscu. Apoloniusz Józefowicz zmarł - w wyniku odniesionych ran postrzałowych - w miechowskim szpitalu.

4 sierpnia 1946 r. w Miechowie odbyły się uroczystości żałobne, które zgromadziły kilkutysięczne rzesze ludności i stały się wielką patriotyczną manifestacją. Apoloniusz Józefowicz został pochowany na cmentarzu parafialnym przy obecnej ul. Piłsudskiego w Miechowie, zaś Stefan Miłkowski spoczął na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kraków

Relacja